

In memoriam Stefanovits Pál

Stefanovits Pál mesél az általa kapott Eötvös József díjról a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetének Tájökológiai Tanszékén 2007 őszén (Fotó: Centeri Cs.)

Már jó néhány éve annak, hogy Stefanovits Pál professzor úr bejött az irodámba egy kis beszélgetésre. Szerettem ezeket a „szakmai” látogatásokat. Professzor úr ekkor még gyakorta járt ki az egyetemre dolgozni, oktatni. A diskurzus végén egy papírlapot tett az asztalra, minek utána megjegyezte: „Ha valaha netán szükség lenne rá, Attila, ez a hiteles”.

Az életrajza volt a lapon, gondosan legépelve. Akkor még nem gondoltam, hogy eljöhét az az idő, amikor Stefanovits Pál már nem lesz közöttünk... Talán nem is jött el. Most is úgy gondolom, hogy itt van közöttünk, hiszen példaértékű munkássága halhatatlanná tette: életműve, tanításai, személyisége végigkíséri tanítványai egész pályáját, mindennapi életüket.

A következőkben szeretném megosztani Önökkel ezt az életrajzot.

„Stefanovits Pál született Kassán 1920. november 24-én. Középiskoláit a kassai magyar tannyelvű reálgimnáziumban végezte, 1938-ban érettségizett. Egyetemi tanulmányokat a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyész-mérnöki Karán végzett, ahol 1942-ben kapott oklevelet. Már 1941-ben részt vett a Kreybig Lajos által vezetett országos átnézetes talajismereti térképezésben, melyről magyarázó füzetét 1942-ben jelent meg a Bősi térképlap területéről. A Földtani Intézetbe kerülve annak Talajtani Osztályán tovább folytatta a talajtérképezési munkákat Dél-Baranya, a Bükk-hegység, az Alföld, Kassa környéke majd az Ér-völgy területén. Az ország egytizedének talajtérképét ebben a keretben készítette el. Közben módszertani kutatásokat végzett a talaj kálium meghatározására, valamint humusz minősítésére. A háború után a Tőzegkutató Intézet megbízásából tőzefelvételeket végzett a Kis-Balaton és Tapolcai-berek területén. Átszervezés folytán a Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézetben folytatta tevékenységét, annak Talajtani Osztályát vezette. Újabb részletes talaj felvételek alapján elkészítette Szűcs Lászlóval az ország genetikai talajtérképét, alkalmazva az erre alakult bizottság részletes munkáját. Tapasztalatait a Magyarország talajai I. és II. kiadásában foglalta össze. 1956 után átvette az eróziós térképezés feladatát és Duck Tivadarral elkészítette Magyarország talajeróziós térképét. 1965-től a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre hívták meg a Talajtani Tanszék vezetésére, mely feladatot 1990-ig látta el. Ez idő alatt módszertani kutatásokat végzett a komplexometria talajtani bevezetésére és térképezte a talajok ásványi összetételét, különös tekintettel az agyagásványokra. Az ország talajainak talajásvány térképét 1985-ben készítette el Dombóvári

Katalinnal. Az oktatás színvonalának biztosítására megírta a Talajtan című tankönyvet, melyet az ország mezőgazdasági felsőfokú oktatási intézményei is használtak. Ennek 4 kiadása jelent meg, majd ötödikként Filep Györggyel és Füleky Györggyel közösen megújították e könyvet. Számos szakmérnöki oktatást kezdeményezett: Talajtan, Talajvédelem, Környezetvédelem. Kutatási területe kiterjedt a talajminősítésre, melynek keretében Kállai Kornéllal, Főríz Józsefnével és Máté Ferencsel kidolgozták a 100 pontos talajértékelési rendszert, melyet ez ideig az ország 60%-án térképen is ábrázoltak a Növény és Talajvédelmi Állomások munkatársai. Az Akadémia levelező tagjává 1976-ban választották, majd 1982-ben az Akadémia rendes tagja lett. Állami díjas, majd megkapta az Akadémia Aranyérmét. Számos kitüntetéssel mellette tagja a Német, az Osztrák, az Ukrán és a Román Akadémiának, valamint az Orosz Mezőgazdaságtudományi Akadémiának. Angolul megjelent könyve az ország barna erdőtalajairól íródott. Közleményeinek száma kereken 200. Kapcsolatai a földrajzi és a földtani kutatásokkal szorosak. Nemzetközi kapcsolatai a FAO-UNESCO által irányított Európa Talajtérkép elkészítésének keretében alakultak.”

Professzor Úr, nyugodjon békében!

Barczy Attila, Gödöllő, 2016. dec. 13.